

Nr 40.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 april 1913 kl. 1 e. m.

*Betänkande, i anledning av väckt motion om ändring av 3 § b)
förordningen angående bevillning av fast egendom samt
av inkomst.*

(2:a Avd.)

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Vennersten, frih. C. J. Beck-Friis, Eklund, Ollas A. Ericsson, Bäckström, Jespersen, Rune, Christierson *), Larsson i Klagstorp, frih. Palmstierna, frih. Fleming, Elof Ljunggren, J. Östberg *), Danström, Hallin *), Bergman, Jeansson i Kalmar, Källman *) och Jönsson i Revinge.

*) Ej deltagit i justeringen av betänkandet.

I en inom Första kammaren av herr *Clason* väckt motion, nr 29, som hänvisats till bevillningsutskottet, föreslås, »att Riksdagen måtte besluta sådan ändring av § 3 mom. b) bevillningsförordningen, att detta moment får följande lydelse: »för jordegendom eller annan fastighet, som antingen är till boställe eller eljes på lön anslagen *eller varav tjänsteinnehavare såsom lön åtnjuter avkomsten*, såvida ägaren enligt § 5 a) eller b) är från fastighetsbevillning fri och hela fastigheten är åt endast en person upplåten».

Tillika hemställer motionären, att, för den händelse det skulle anses lämpligare, att undantag göres för hemman, som överflyttats från en församlings prästerskap till en annan församlings och varav avkomsten i likhet med bidrag ur prästerskapets löneregleringsfond tillställs tjänsteinnehavaren genom Kungl. Maj:ts befallningshavande, momentet måtte erhålla den lydelse, som bevillningsutskottet i sådant syfte ville föreslå.

Beträffande motiveringen för ovannämnda förslag hänvisas till motionen.

Utskottet.

Enligt 3 § bevillningsförelörden skall bevillning av fast egendom erläggas i regel av ägaren, men av innehavaren bland annat, under viss förutsättning, beträffande fastighet, som är till boställe eller eljest på lön anslagen.

Enligt 5 § samma förelördning är staten fri från erläggande av fastighetsbevillning.

I fråga om skattskyldigheten till kommun stadgas i 57 § förelörden om kommunalstyrelse på landet, att denna för utarrenderad fastighet åligger arrendatorn, samt i 59 §, att i fråga om löntagare, som tillika innehar boställe, inkomst av bostället icke skall vid kommunalutskylders påförande inräknas i lönen.

Med avseende å de i förevarande motion omförmälda fastigheter, med vilka enligt numera givna prejudikat ur beskattningssynpunkt likställts på lön anslagna boställen, som på särskild begäran av tjänstinnehavaren eller någon hans företrädare blivit i förelördningsenlig ordning, vanligen på tjugu år, utarrenderade, hava, enligt numera givna prejudikat, ovanberörda och dithörande stadganden så tolkats och tillämpats, att fastighet av förevarande slag, vartill staten betraktats såsom ägare, skall upptagas bland fastigheter, för vilka bevillning ej erlägges, var emot vederbörande tjänstinnehavare, vilken icke ansetts som innehavare av fastigheten, skall inkomsttaxeras för uppburna arrendet. Belysande härutinnan är regeringsrättens utslag den 18 mars 1910 på besvär av kyrkoherden A. Lindskog i fråga om hans inkomsttaxering 1908 i Sövestads socken. Lindskog uppbar såsom kyrkoherde i Sövestads och Bromma församlingars pastorat, bland annat, avkomsten av utarrenderade annexhemmanet 1 mantal Bromma i sistnämnda församling. Sedan vederbörande taxeringsnämnd taxerat Lindskog för en efter taxeringsvärdet beräknad avkomst av hemmanet men icke för arrendet, samt prövningsnämnden, där kronans ombud yrkat, att hemmanet skulle överföras till taxeringslängden över fast egendom, för vilken bevillning ej erlägges, biträtt taxeringsnämndens uppfattning, förklarade kammarrätten, varest kronombudet besvärat sig, att hemmanet bort upptagas i berörda längd, och att Lindskog vore skattskyldig för själva arrendesumman. Regeringsrätten fastställde kammarrättens utslag.

En följd av denna tillämpning är, att kommunalutskylder skola påföras dels arrendatorn för fastigheten och dels tjänstinnehavaren för uppburna arrendet.

Motionären har funnit berörda praxis och dess konsekvenser medföra en obillig dubbelbeskattning.

Motionen har tydligen avseende endast å bevillningen och den

kommunala beskattningen, men icke å inkomst- och förmögenhetsskatten, som utgår å varje skattskyldigs verkliga inkomst utan hänsyn till källan. Som bevillningen numera är av underordnad betydelse, ligger tyngdpunkten i frågan om den kommunala skattskyldigheten.

Här föreligger således närmast en kommunalskattefråga. Enligt vad utskottet inhämtat, kommer densamma också att bliva uppmärksammas av de jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 18 november 1910 tillkallade s. k. kommunalskattekommitterade samt vinna sin lösning i samband med den förestående allmänna revisionen av kommunalbeskattningen. Vid sådant förhållande har utskottet funnit det vara mindre lämpligt, att Riksdagen genom åtgärd eller uttalande i förevarande fråga i ett visst avseende föregriper eller binder kommitterades arbete.

Emellertid anser utskottet sig böra i detta sammanhang erinra om nedannämnda faktiska förhållanden.

1910 års lagstiftning om reglering av prästerskapets avlöning har i så måtto omlagt grunderna för avlöningssättet, att enligt densamma de prästerliga tjänst innehavarna skola in natura åtnjuta allenast fri bostad och eventuellt husbehovsvedbrand men i övrigt utfå sina löner helt i penningar med bestämda belopp. Deras direkta beroende av avkomsten från boställen eller andra ecklesiastiska fastigheter kommer således att upphöra. Den nya lagstiftningen skall träda i tillämpning successivt, allt efter som de nu gällande lönekonventionerna utgå, vilket, efter vad utskottet inhämtat, kommer att äga rum beträffande

12	pastorat	år	1914	16	pastorat	år	1925
34	»	»	1915	9	»	»	1926
110	»	»	1916	5	»	»	1927
179	»	»	1917	2	»	»	1928
202	»	»	1918	2	»	»	1929
204	»	»	1919	1	»	»	1930
222	»	»	1920	2	»	»	1931
156	»	»	1921	3	»	»	1932
113	»	»	1922	7	»	»	1933
59	»	»	1923	2	»	»	1934
24	»	»	1924	1	»	»	1942

De av motionären avsedda förhållandena kunna enligt sakens natur icke förekomma enligt det nya avlöningssystemet och komma således, vad det egentliga prästerskapet angår, att efter hand av sig själva bortfalla. Utskottet har väl ej varit i tillfälle att undersöka, huru

många av i ovannämnda grupper ingående pastorat som beröras av föreliggande fråga, men då dessa senare överhuvud taget utgöra ett mindretal samt av ovanstående tabell framgår, att av samtliga pastorat i riket exempelvis efter 1922 de allra flesta skola vara nyreglerade, och att efter 1925 den gamla ordningen kommer att kvarstå i allenast ett trettiotal, synes påtagligt, att de praktiska fallen av hithörande art äro av snart övergående natur och redan 1922 skola vara rena undantag.

Vad biskoparna angår, äro väl dessa, som bekant, ej inbegripna i 1910 års lönereglering. Emellertid har Riksdagen innevarande år, med anledning av en inom Andra kammaren väckt motion (nr 116) beslutat, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande ändrade grunder för biskoparnas avlöning och lärar man vid den blivande utredningen härutinnan icke kunna undgå att uppmärksamma jämväl de förhållanden, som stå i samband med det av motionären väckta spörsmålet.

Under återopande av vad ovan anförts får utskottet alltså hemställa,

att herr Clasons förevarande motion, I: 29, om ändring av 3 § b) förordningen angående bevillning av fast egendom samt av inkomst, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 april 1913.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.